Gwasanaeth Llysoedd
a Thribiwnlysoedd EF

N1C

Nodiadau i'r diffynnydd ar ymateb i'r ffurflen hawlio

Darllenwch y nodiadau hyn yn ofalus - byddant yn eich helpu i benderfynu beth i'w wneud ynghylch yr hawliad hwn. Mae yna ragor o wybodaeth ar GOV.UK

Os cafwyd y ffurflen hawlio hon gyda manylion yr hawliad wedi eu nodi arni neu wedi eu hatodi, rhaid i chi ymateb o fewn 14 diwrnod i'r dyddiad y cyflwynwyd y ffurflen arnoch. Os ysgrifennwyd y geiriau 'manylion yr hawliad i ddilyn' ym mlwch manylion yr hawliad, ni ddylech ymateb tan fyddwch wedi cael manylion yr hawliad (dylai hynny ddigwydd cyn pen 14 diwrnod ar ôl i chi gael y ffurflen hawlio).

Os anfonwyd yr hawliad drwy'r post, cymerir mai'r ail ddiwrnod busnes ar ôl postio yw'r dyddiad cyflwyno (gweler y marc post). Os danfonwyd y ffurflen hawlio i'ch cyfeiriad chi, neu y gadawyd hi yno, yr ail ddiwrnod busnes (gweler rheol 6.14 Rheolau Trefniadaeth Sifil) ar ôl iddi gael ei danfon fydd y diwrnod cyflwyno tybiedig.

Cewch un ai:

- dalu'r cyfanswm h.y. y swm a hawlir, ffi'r llys, a chostau cyfreithiwr (os oes rhai)
- addef bod y cyfan neu ran o'r hawliad yn ddyledus gennych a gofyn am amser i dalu, neu
- gwrthwynebu'r hawliad
- Os na fyddwch yn ymateb, gellir cofnodi dyfarniad yn eich erbyn.
- Mae'r nodiadau isod yn dweud wrthych beth i'w wneud.
- Bydd y pecyn ymateb yn dweud wrthych pa ffurflenni i'w defnyddio ar gyfer eich ymateb. Bydd y pecyn hwnnw'n cynnwys manylion yr hawliad, os cyflwynir y rheini ar ôl y ffurflen hawlio.

Gall staff y llys eich helpu i lenwi'r ffurflenni ymateb a rhoi gwybod i chi am drefniadau'r llys, ond ni allant roi cyngor cyfreithiol i chi. Os oes arnoch angen cyngor cyfreithiol, er enghraifft ynghylch y tebygolrwydd o wrthwynebu'r hawliad yn llwyddiannus, dylech gysylltu â chyfreithiwr neu Ganolfan Cyngor ar Bopeth ar unwaith.

Cofrestru dyfarniadau

Os bydd yr hawliad hwn yn arwain at ddyfarniad yn eich erbyn, yna cofnodir y manylion ar gofrestr gyhoeddus, sef y Gofrestr Dyfarniadau, Gorchmynion

©Hawlfraint y Goron 2024

a Dirwyon. Byddant wedyn yn cael eu trosglwyddo i asiantaethau archwilio credyd a fydd, yn eu tro, yn eu hanfon at roddwyr credyd ac eraill a fydd yn ceisio gwybodaeth ynghylch eich sefyllfa ariannol. **Bydd hyn yn ei gwneud hi'n anodd i chi gael credyd.** Gellir cael rhestr o asiantaethau archwilio credyd gan Registry Trust Ltd, 173/175 Cleveland Street, Llundain W1T 6QR.

Costau a llog

Gellir ychwanegu costau a llog ychwanegol at y swm a hawlir ar dudalen flaen y ffurflen hawlio, os cofnodir dyfarniad yn eich erbyn. Mewn llys sirol, os gwneir dyfarniad am £5,000 neu ragor, neu os oes a wnelo'r dyfarniad â dyled sy'n denu llog cytundebol neu log statudol am hwyr-daliad, mae'n bosib y bydd gan yr hawlydd hawl i log pellach.

Eich ymateb a beth fydd yn digwydd nesaf

Sut i dalu

Peidiwch â dod ag unrhyw daliadau i'r llys – ni fyddant yn cael eu derbyn.

Wrth wneud taliadau i'r hawlydd, dyfynnwch gyfeirnod yr hawlydd (os oes un) a rhif yr hawliad.

Gwnewch yn siŵr eich bod yn cadw cofnodion ac y gallwch roi cyfrif am unrhyw daliadau a wneir. Mae'n bosib y bydd angen prawf os bydd unrhyw anghytundeb. Nid yw'n ddiogel i anfon arian drwy'r post heb ei gofrestru.

Addef yr hawliad

Hawliad am swm penodol

Os ydych yn addef y cyfan o'r hawliad, ewch â'r arian neu anfonwch yr arian, gan gynnwys ffi'r llys, unrhyw log a chostau, at yr hawlydd i'r cyfeiriad ar gyfer anfon taliadau a nodir ar y ffurflen hawlio, o fewn 14 diwrnod.

Os ydych yn addef y cyfan o'r hawliad ac yn gofyn am amser i dalu, llenwch ffurflen **N9A** a'i hanfon at yr hawlydd i'r cyfeiriad ar gyfer anfon taliadau a nodir ar y ffurflen hawlio, o fewn 14 diwrnod. Bydd yr hawlydd yn penderfynu a fydd yn derbyn eich cynnig ynglŷn â thalu ai peidio. Os derbynnir eich cynnig, gall yr hawlydd ofyn i'r llys gofnodi dyfarniad yn eich erbyn, ac anfonir gorchymyn i dalu atoch. Os na dderbynnir eich cynnig, bydd y llys yn penderfynu sut y dylech dalu.

Os ydych yn addef rhan o'r hawliad yn unig, llenwch ffurflen **N9A** a ffurflen **N9B** (gweler 'Gwrthwynebu'r Hawliad' drosodd) a'u hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Bydd yr hawlydd yn penderfynu a fydd yn derbyn eich addefiad rhannol ai peidio. Os derbynnir ef, gall yr hawlydd ofyn i'r llys gofnodi dyfarniad yn eich erbyn, a bydd y llys yn anfon gorchymyn i dalu atoch. Os na dderbynnir eich addefiad rhannol, bydd yr achos yn mynd rhagddo fel hawliad a amddiffynnir.

Hawliad am swm amhenodol

Os ydych yn addef atebolrwydd am yr hawliad cyfan, ond nad ydych yn gwneud cynnig i fodloni'r hawliad, llenwch ffurflen **N9C** a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Anfonir copi at yr hawlydd, a gall yntau ofyn i'r llys gofnodi dyfarniad yn eich erbyn am swm sydd i'w benderfynu gan y llys, a chostau. Bydd y llys yn cofnodi dyfarniad ac yn cyfeirio ffeil y llys at farnwr am gyfarwyddiadau ynglŷn â rheoli'r achos. Anfonir copi o orchymyn y llys atoch chi ac at yr hawlydd.

Os ydych yn addef atebolrwydd am yr hawliad ac yn cynnig swm o arian i fodloni'r hawliad, llenwch ffurflen **N9C** a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Anfonir copi at yr hawlydd a gofynnir iddynt a yw'r cynnig yn dderbyniol. Rhaid

i'r hawlydd ymateb i'r llys o fewn 14 diwrnod ac anfon copi atoch chi. Os na cheir ymateb ganddynt, bydd yr hawliad yn cael ei atal. Os **derbynnir** y swm a gynigir gennych –

- gall yr hawlydd ofyn i'r llys gofnodi dyfarniad yn eich erbyn am y swm hwnnw.
- os ydych wedi gofyn am amser i dalu ac os na dderbyniwyd hynny gan yr hawlydd, y llys fydd yn penderfynu ar y gyfradd dalu.

Os **na dderbynnir** eich cynnig i fodloni'r hawliad -

- gall yr hawlydd ofyn i'r llys gofnodi dyfarniad yn eich erbyn am swm i'w benderfynu gan y llys, a chostau; a
- bydd y llys yn cofnodi dyfarniad ac yn cyfeirio ffeil y llys at farnwr am gyfarwyddiadau ynglŷn â rheoli'r achos. Anfonir copi o orchymyn y llys atoch chi ac at yr hawlydd.

Gwrthwynebu'r hawliad

Os ydych yn cael eich siwio fel unigolyn am swm penodol o arian a chithau'n gwrthwynebu'r hawliad, gellir trosglwyddo'r hawliad i lys lleol, h.y. y llys agosaf at y man lle'r ydych yn byw neu'n cynnal eich busnes, os yw'n llys gwahanol i'r un lle cychwynnwyd yr hawliad.

Os ydych angen mwy na 14 diwrnod i baratoi eich amddiffyniad neu i herio awdurdodaeth y llys i gynnal yr achos, llenwch y ffurflen Cydnabyddiad Cyflwyno a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Bydd hynny yn rhoi 28 diwrnod, o ddyddiad cyflwyno manylion yr hawliad, i chi ffeilio eich amddiffyniad neu wneud cais i herio awdurdodaeth y llys. Bydd y llys yn rhoi gwybod i'r hawlydd ei fod wedi cael eich Cydnabyddiad Cyflwyno.

Os bydd yr achos yn mynd rhagddo fel hawliad a amddiffynnir, fe anfonir Holiadur Cyfarwyddiadau atoch chi ac at yr hawlydd. Dywedir wrthych erbyn pa ddyddiad y bydd yn rhaid ei ddychwelyd i'r llys. Bydd y wybodaeth a roddwch ar y ffurflen honno yn helpu barnwr i benderfynu a ddylid delio â'ch achos yn y trac hawliadau bychain, y trac cyflym ynteu'r amldrac. Wedi i farnwr ystyried yr holiaduron wedi'u llenwi, anfonir rhybudd dyrannu atoch yn nodi penderfyniad y barnwr. Bydd y rhybudd hwnnw'n dweud wrthych i ba drac y dyrannwyd yr hawliad, a beth fydd yn rhaid i chi ei wneud i baratoi at y gwrandawiad neu'r treial. Os cafodd yr hawliad ei ddyrannu i'r trac hawliadau bychain, bydd angen i chi a'r hawlydd fynychu apwyntiad cyfryngu. Bydd y Gwasanaeth Cyfryngu Hawliadau Bychain, sy'n rhan o GLlTEF yn trefnu hwn i chi. Os gwneir cytundeb ar ddiwedd y sesiwn gyfryngu, bydd yr achos wedi'i setlo. Os na wneir cytundeb ar ddiwedd y sesiwn gyfryngu, yna fe gynhelir gwrandawiad neu dreial. Os na fyddwch yn mynychu'r apwyntiad cyfryngu, efallai y bydd y barnwr yn eich cosbi. Gallai hyn gynnwys gorchymyn eich bod yn talu costau, neu'n gwneud dyfarniad o blaid yr hawlydd yn awtomatig. **Mae yna ragor o wybodaeth am y traciau gwahanol ar-lein yn GOV.UK.**

Hawliad am swm penodol

Os ydych yn dymuno gwrthwynebu'r cyfan o'r swm a hawlir neu'n dymuno gwneud hawliad yn erbyn yr hawlydd (sef gwrth-hawliad), llenwch ffurflen **N9B** a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod.

Os ydych yn addef rhan o'r hawliad, llenwch y ffurflen Amddiffyn **N9B a hefyd** y ffurflen Addefiad **N9A,** a'u hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Bydd yr hawlydd yn penderfynu a fydd yn derbyn eich addefiad rhannol i fodloni'r hawliad ai peidio (gweler o dan 'Addef yr Hawliad - swm penodol'). Os na fydd yr hawlydd yn derbyn y swm a addefir gennych, bydd yr achos yn mynd rhagddo fel hawliad a amddiffynnir.

Os ydych yn gwrthwynebu'r hawliad oherwydd eich bod eisoes wedi ei dalu, llenwch ffurflen **N9B** a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod. Bydd yn rhaid i'r hawlydd benderfynu a yw am barhau â'r hawliad ynteu ei dynnu'n ôl, gan roi gwybod i'r llys ac i chi o fewn 28 diwrnod. Os yw'r hawlydd yn dymuno parhau, bydd yr achos yn mynd rhagddo fel hawliad a amddiffynnir.

Hawliad am swm amhenodol neu ddychwelyd nwyddau neu hawliadau anariannol

Os ydych yn gwrthwynebu'r hawliad neu'n dymuno gwneud hawliad yn erbyn yr hawlydd (gwrth-hawliad), llenwch ffurflen **N9D** a'i hanfon i'r llys o fewn 14 diwrnod.

Hawliadau am anafiadau personol

Os gwneir hawliad am anafiadau personol ac os yw'r hawlydd wedi atodi adroddiad meddygol i fanylion yr hawliad, dylech ddatgan yn eich amddiffyniad:

- a ydych yn cytuno â'r adroddiad **neu**
- a ydych yn gwrthwynebu'r cyfan neu ran o'r adroddiad, **gan** roi eich rhesymau dros wneud hynny, **neu**
- nad ydych yn cytuno â'r adroddiad nac yn ei wrthwynebu **neu** na wyddoch ddim am yr adroddiad.

Os ydych wedi cael adroddiad meddygol eich hunan, dylech ei atodi i'ch amddiffyniad.

Os gwneir hawliad am anafiadau personol ac os yw'r hawlydd wedi atodi atodlen o dreuliau a cholledion o'r gorffennol ac i'r dyfodol, rhaid i'ch amddiffyniad ddatgan pa eitemau:

- yr ydych yn cytuno â hwy **neu**
- yr ydych yn eu gwrthwynebu, **gan** ddarparu ffigurau eraill yn eu lle os yn briodol **neu**
- nad ydych yn cytuno â hwy nac yn eu gwrthwynebu, neu na wyddoch ddim amdanynt

Y cyfeiriad lle gellir anfon rhybuddion

Rhaid i hwn fod yn gyfeiriad busnes eich cyfreithiwr neu Gyfreithiwr Ewropeaidd, neu eich cyfeiriad preswyl neu gyfeiriad busnes eich hunan yn y DU neu unrhyw wladwriaeth arall yn yr Ardal Economaidd Ewropeaidd.

Datganiad gwirionedd

Rhaid i chi, eich cyfreithiwr neu'ch cyfaill cyfreitha lofnodi hwn, fel sy'n briodol.

Os yw'r diffynnydd yn **gwmni cofrestredig neu'n gorfforaeth**, rhaid i'r ymateb gael ei lofnodi gan naill ai gyfarwyddwr, trysorydd, ysgrifennydd, prif weithredwr, rheolwr neu swyddog arall yn y cwmni, **neu** (yn achos corfforaeth) gan y maer, y cadeirydd, y llywydd neu glerc y dref.